

Zagreb, 25.03.2013.g.

Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9
HR-10110 ZAGREB

PREDMET: Javna rasprava - Analiza tržišta završavanja (terminacije) poziva u određenu javnu komunikacijsku mrežu koje se pruža na fiksnoj lokaciji

VIPnet d.o.o. (dalje u tekstu: Vipnet) kao operator javnih komunikacijskih usluga dostavlja svoj komentar i očitovanje na javnu raspravu o Analizi tržišta završavanja (terminacije) poziva u određenu javnu komunikacijsku mrežu koje se pruža na fiksnoj lokaciji, kako slijedi.

I) Regulatorne obveze

i) **str.53. točka 8.1. od obveze pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže**

Vežano uz sljedeće obveze:

- obvezu odobravanja otvorenog pristupa tehničkim sučeljima, protokolima ili drugim ključnim tehnologijama koje su nužne za međusobno djelovanje usluga, te,
- obvezu pružanja usluga potrebnih za osiguranje međusobnog djelovanja usluga za krajnje korisnike usluga, uključujući opremu za usluge inteligentnih mreža.

U pogledu navedenih obveza smatramo da bi trebalo dati pojašnjenje na što bi se iste odnosile, a posebno jer je na kraju prvog paragrafa u članku 8.1. navedeno da se obveze odnose primjenjuju cit. „samo u dijelu koji se odnosi na pristup u svrhu međupovezivanja“, te također s obzirom na nespornu obvezu svih operatora iz čl. 66. Zakona o elektroničkim komunikacijama da svi operatori bez obzira na status u pogledu njihove tržišne snage imaju cit. „obvezu međusobnog pregovaranja o međupovezivanju u svrhu pružanja javno dostupnih elektroničko komunikacijskih usluga.“, a koji članak zapravo nigdje nije spomenut u tekstu dokumenta analize tržišta vezano za obvezu pristupa i međupovezivanja, osim u pogledu korištenja informacija o konkurentima.

Vipnet smatra da se kroz čl. 66. Zakona, zapravo osigurava funkcionalno međupovezivanje između svih operatora.

ii) **Rok za realizaciju međupovezivanja**

Smatramo da smanjenje roka sa 60 na 30 dana vezano uz obvezu realizacije međupovezivanja nije prihvatljivo, te bi se trebao zadržati rok od 60 dana, upravo s obzirom na tehnološke promjene u mrežama operatora, i zahtjeve za posebnim oblicima međupovezivanja koji se očekuju u skoroj budućnosti. Smatramo da je ostvarivanje

međupovezivanja između operatora neupitno, ali bi se trebao ostaviti primjeren rok za usklađivanje tehničkih detalja i ugrađivanje promjena u mrežama operatora.

iii) Objavljivanje indikatora pokazatelja učinkovitosti

Pozdravljamo uvođenje obveze objavljivanje indikatora pokazatelja učinkovitosti na kvartalnoj razini HT-u vezano za terminaciju poziva jer kakvoća veleprodajne usluge ima izravnog utjecaja na kvalitetu usluge krajnjem korisniku.

Predlažemo da se pokazatelji konkretnije definiraju naknadno, jer već kod prvog pokazatelja „omjer raspodjele prometa za uslugu započinjanja (originacije) poziva za vrijeme kvara u mreži“ nije sasvim jasno na što bi se konkretan pokazatelj odnosio.

iv) Prijelaz s PSTN hijerarhije na hijerarhiju mreža nove generacije (NGN)

Podržavamo prijedlog da se za svaku fazu gašenja donijeti rješenje koje će sadržavati datum gašenja lokalnih centrala i veleprodajne uvjete gašenja centrala, nakon detaljnih analiza rezultata i stvarne uspješnosti pilot projekta gašenja centrale Prečko, odnosno, osiguranja svih neophodnih uvjeta za bezbolnu migraciju krajnjih korisnika.

v) Izmjene Standardne/minimalnih ponuda

Želimo samo napomenuti da B.net Hrvatska d.o.o. nema objavljenu minimalnu ponudu, pa bi trebalo ispraviti tekst u tom pogledu, jer je jasno da neki operatori tek ovim postupkom analize tržišta dobivaju regulatorne obveze vezano uz objavu minimalne ponude.

vi) Obveza transparentnosti

Vezano uz tekst na str.60. gdje HAKOM navodi da cit. „Nakon izrade troškovnih modela te određivanja cijena usluge završavanja (terminacije) poziva u određenu javnu komunikacijsku mrežu koje se pruža na fiksnoj lokaciji na temelju istih, operatori su obvezni u Standardnu, odnosno Minimalne ponude ugraditi troškovno usmjerene cijene koje će biti određene u zasebnom postupku. Do trenutka određivanja cijena usluge završavanja (terminacije) poziva u određenu javnu komunikacijsku mrežu koje se pruža na fiksnoj lokaciji na temelju troškovnih modela, operatori su obvezni primjenjivati cijene navedene u tablicama 6 i 7.“

Vipnet smatra da se obvezu nadzora cijena implementirati na sljedeći način:

- Zadržavanje postojećih razina cijena do 1. srpnja 2014.g.;
- Primjena troškovno usmjerene cijene s danom 1. srpnja 2016.g.;

- Jedan međukorak pada cijene između sadašnje i troškovno orijentirane vrijednosti (1. srpnja 2014.g.), (zbog očekivane manje promjene cijene jer će vrlo vjerojatno omjer postojeće i nove troškovno usmjerene cijene biti manji od 2, a vezano za metodologiju u našem komentaru na javnoj raspravi u postupku analize tržišta terminacije poziva u pokretne mreže.)
- Međukorak treba biti definiran jednoznačno s unaprijed određenim točnim iznosom cijene terminacije (kn/min).

II) Komentari vezano za ispravke u tekstu Analize tržišta

- str. 35, Slika 8. – navedeni izvor ispod slike je pogrešan jer se odnosi na terminaciju u pokretne mreže
- str. 36, Slika 9. – navedeni izvor ispod slike je pogrešan jer se odnosi na terminaciju u pokretne mreže
- str. 36, Slika 9. – odnos HT-a i novih operatora – nije navedeno o odnosu kojeg pokazatelja se radi
- str. 54, potrebno pojasniti i dopuniti tekst: „Sukladno navedenom, HAKOM zadržava HT-u pružanje osnovne razine usluge koji čine sastavni dio predmetne Standardne ponude.“
- str. 60. i str. 68 – neusklađenost podataka u tablicama 6. i 7., u odnosu na tablicu 11.
- str. 61. – kod pokazatelja učinkovitosti, prva točka, pozivanje se odnosi na cit. „uslugu započinjanja (originacije) poziva“

III) Ostali komentari Vipneta

i) Cijene terminacije HT-a za pozive na brojeve hitnih službi

Vezano uz obvezu cit. „pružanja usluga potrebnih za osiguranje međusobnog djelovanja usluga za krajnje korisnike usluga, uključujući opremu za usluge inteligentnih mreža“, a s obzirom na točku 4.4. Standardne ponude HT-a, pod nazivom „Pozivi na brojeve hitnih službi“, razvidno je da su cijene terminacije poziva na brojeve hitnih službi u HT-u (0,11 kn/min i 0,25 kn/pozivu) iznimno visoke i već duži niz godina neusklađene u odnosu na cijene terminacije poziva u HT mrežu.

Stoga Vipnet predlaže da se utvrdi regulatorna obveza nadzora navedenih cijena HT-a kroz smanjivanje veleprodajni cijene poziva na brojeve hitnih službi, a koje pozive ostali operatori ne smiju naplaćivati vlastitim korisnicima, na razinu cijena terminacije poziva, uz uvažavanje stvarnog troška korištenja IN platforme za usmjeravanje tih poziva unutar HT mreže, ukoliko se IN platforma zaista i koristi, čime bi se osigurala potpuno opravdana i troškovno orijentirana cijena predmetnih poziva.

Nadamo se da smo kroz naše očitovanje uspjeli pojasniti i argumentirati naša stajališta obzirom da ova tema ima izuzetno značajan utjecaj na poslovanje nacionalnih operatora i izravan utjecaj na vrijednost tržišta i njegova kretanja u budućnosti.

Nadamo se da će HAKOM u potpunosti uvažiti naše komentare i provesti promjene u predloženim regulatornim mjerama, koje su zaista utemeljene i opravdane, i u interesu korisnika usluga i tržišta elektroničkih komunikacija u Republici Hrvatskoj.

Srdačan pozdrav,
VIPnet d.o.o.